

Tisdagen den
15 maj 1979

Tisdagen den 15 maj

Kl. 15.00

---

*Om förbud mot
användningen av
blykromatfärg*

§ 1 Justerades protokollet för den 7 innevarande månad.

§ 2 Om förbud mot användningen av blykromatfärg

Kommunikationsministern ANITHA BONDESTAM erhöll ordet för att besvara *Pär Granstedts* (c) den 4 maj anmälda fråga, 1978/79:524, och anförde:

Herr talman! *Pär Granstedt* har frågat mig om jag är beredd att medverka till att användningen av blykromatfärg för televerkets, postverkets, vägverkets och SJ:s bilar upphör.

Inget av de nämnda verken kräver, som *Pär Granstedt* uppger, att deras bilar målas med färger som innehåller farliga tillsatser. Inte heller har verken enligt vad jag har erfårit sådana krav på färgen att den måste innehålla blykromat.

De eventuella riskerna med användning av blykromathaltiga färger har övervägts inom arbetarskyddsstyrelsen, som är den myndighet som ansvarar för dessa frågor. Något förbud mot användningen av sådana färger har inte utfärdats.

I den mån biltillverkarna av arbetsmiljöskäl vill övergå till färg som inte innehåller blykromat hindras de inte av kommunikationsverkens agerande.

PÄR GRANSTEDT (c):

Herr talman! Jag ber att få tacka kommunikationsministern för svaret på min fråga, och det lät ju bra.

Den fråga jag ställde byggde på uppgifter i tidningen *Metallarbetaren*, som hävdade att de här kommunikationsverken ställde sådana krav på kvalitet på de färger man skulle använda att de måste innehålla blykromat. Det påstods vidare att de företag som svarar för denna målning hade tagit fram alternativ som skilde sig litet grand när det gällde färgkvalitet och var väsentligt dyrare men som inte nödvändiggjorde användning av blykromat. Men kommunikationsverken hade inte velat gå med på detta.

Här står uppgift mot uppgift. Vilket underlag *Metallarbetaren* hade för sin artikel har jag naturligtvis av konstitutionella skäl inga möjligheter att ta reda på. Det kan hända att *Metallarbetaren* har fabricerat detta helt fritt, att det företag som *Metallarbetaren* varit kontakt med och som verken använder som leverantör har fantiserat fritt eller också att de uppgifter som kommunikationsministern har fått från kommunikationsverken inte stämmer helt

Tisdagen den
15 maj 1979

---

*Om läkarutbild-
ningen för sjuk-
sköterskor*

med verkligheten. Jag är inte i stånd att bedöma vilken uppgift som är riktig.

Jag hoppas ändå att slutresultatet av detta blir att blykromatfärganvändningen försvinner. Och om det blir slutresultatet, vilket är det viktiga i sammanhanget, kan vi bortse från vem det är som kan tänkas fara med osanning – om det är verkens leverantörer, om det är tidningen Metallarbetaren eller om det är verken själva. Det kan också förekomma att man missförstår varandra och tolkar saker och ting på olika sätt, men jag vill inte bedöma den saken. Jag vill slutligen bara uttrycka den förhoppningen att användningen av blykromatfärger kommer att upphöra.

Kommunikationsministern ANITHA BONDESTAM:

Herr talman! Det må så vara att Pär Granstedt inte vill bedöma vem som far med oriktiga uppgifter, men jag vill notera de insinuationer mot kommunikationsverken som Pär Granstedt har gjort och som jag är något förvånad över.

I övrigt kan jag i sammanhanget nämna att postverket, SJ och vägverket för sina egna målningsarbeten av fordon använder blykromatfri färg, eftersom man har uppmärksammat de eventuella arbetsmiljöriskerna.

PÄR GRANSTEDT (c):

Herr talman! Jag är inte ute för att insinuera på något sätt. Jag konstaterar bara att här står uppgift mot uppgift, och det måste innebära att någons uppgift inte stämmer. Jag tycker inte att fru Bondestam skall anklaga mig för insinuationer, för då blir jag tvungen att anklaga kommunikationsministern för att insinuera att Metallarbetaren eller de här verkens leverantörer far med felaktiga uppgifter. Vad jag konstaterade var att om vi nu blir av med blykromatfärgerna så behöver vi sedan inte fortsätta diskussionen om vem som haft rätt och vem som haft fel när det gäller dessa uppgifter. Det viktiga är att blykromatfärgerna försvinner från hanteringen.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 3 Om läkarutbildningen för sjuksköterskor

Utbildningsministern JAN-ERIK WIKSTRÖM erhöll ordet för att besvara *Gunnar Biörcks* i Värmdö (m) den 4 maj anmälda fråga, 1978/79:525, och anförde:

Herr talman! Gunnar Biörck i Värmdö har frågat mig om min syn på vissa förhållanden beträffande genomförandet av läkarutbildningen för sjuksköterskor vid Karolinska institutet. Gunnar Biörck frågar också om jag avser att lägga fram något förslag för riksdagen i ärendet.

Försöksverksamheten med läkarutbildning för sjuksköterskor inleddes vid Karolinska institutet höstterminen 1977 på grundval av förslag i 1977 års högskoleproposition. Kännetecknande för utbildningen är bl. a. att förkun-

skapsnivån hos de studerande möjliggör en förkortad utbildningsgång i förhållande till övriga studerande i läkarutbildning. En förutsättning har vidare varit att de aktuella studerandegrupperna – 30 nyintagna varje hösttermin – kan hållas samman under sin utbildning.

Med dessa utgångspunkter har det alltsedan försöksutbildningen startades kunnat förutses att det i övergången till det kliniska utbildningsstadiet skulle uppstå tillfälliga extrabelastningar på de tre utbildningsenheter som skulle ha att bidra till friställandet av den fjärde för försöksgruppernas behov. En sådan extrabelastning inträffar första gången vårterminen 1980 på berörda medicin- och kirurgikliniker.

De merkostnader som föranleds av försöksutbildningen har hittills genomgående beaktats i medelsanvisningarna i enlighet med universitets- och högskoleämbetets förslag, så även för 1979/80. Det ankommer sedan enligt gällande ordning på den berörda högskoleenheten – i detta fall Karolinska institutet – att svara för planering och genomförande av utbildningen. Något ytterligare ingripande av regering och riksdag skall normalt inte förekomma.

Vad gäller de konkreta omständigheter som Gunnar Biörck anför i sin fråga har jag inhämtat att man inom Karolinska institutet räknar med att med olika anpassningsåtgärder kunna undanröja eller i vart fall avsevärt mildra de problem som uppkommer vid berörda kliniker. I vissa fall uppges återinträde i studierna efter studieavbrott bland de läkarstuderande kunna senareläggas till påföljande termin. Man anser sig också ha möjlighet att i ökad utsträckning förlägga klinisk tjänstgöring till enheter utanför undervisnings-sjukhusen. Kurser med så många som 60 studerande uppges därför inte behöva uppkomma.

Någon åtgärd från min sida finner jag alltså f. n. inte påkallad.

GUNNAR BIÖRCK i Värmdö (m):

Herr talman! Tillåt mig att tacka utbildningsministern för hans som vanligt rappa svar.

Den anordning som nu hotar den kliniska utbildningen vid Karolinska institutet innebär att den reguljära läkarutbildningen vid tre undervisnings-sjukhus försämras, medan den särskilda läkarutbildningen för sjuksköterskor i stället privilegieras. Eleverna vid den särskilda utbildningen blir hälften så många som i de reguljära läkarkurserna och får därigenom dubbelt så stort patientantal och dubbelt så mycket handledning. Med hänsyn till sjuksköterskornas tidigare kliniska erfarenhet – något som studenterna i den reguljära utbildningen inte har på detta stadium – blir skillnaden i utbildningskvalitet troligen ännu större.

Man måste ju ha klart för sig att dessa två kurser, medicin och kirurgi, är de mest väsentliga i hela läkarutbildningen och att de till stor del utgörs just av kombinerade praktiskt-teoretiska undervisningstillfällen, knutna till patienter. Här kommer alltså varannan reguljär läkarkurs att bli sämre ställd, inte bara i jämförelse med sjuksköterskeläkarna utan också i jämförelse med dem som deltar i den reguljära läkarutbildningen mellanliggande terminer.

Om läkarutbildningen för sjuksköterskor

*Om läkarutbild-
ningen för sjuk-
sköterskor*

Klinikcheferna vid de undervisningskliniker som riskerar att drabbas av den här väsentliga försämringen av utbildningsförhållandena har nyligen sammanträffat och utarbetat en skrivelse till Karolinska institutet, i vilken de betecknat den föreslagna anordningen som ogenomförbar – en ståndpunkt som Karolinska institutet tidigare alltid hävdat när det gällt möjligheten att fördela Serafenklinikernas ordinarie undervisning till de andra tre större undervisningssjukhusen. Men nu skall det alltså gå – varannan termin.

Av utbildningsministerns svar tycks framgå att studenter i den reguljära läkarutbildningen inte skulle få återinträda i sina studier när de så önskar, utan få vänta ytterligare en termin för att få komma in för att mildra verkningarna av den föreslagna anordningen.

Studenterna känner sig lurade, vilket framgår av en ledare, skriven av Medicinska föreningens ordförande, i medicinarnas tidskrift *Bukpressen*. Där anges att studenterna tidigare av den som varit spiritus rector för läkarutbildningen av sjuksköterskor utlovats att andra sjukhus, som förut ej utnyttjats för utbildning, skulle ställas till denna grupps förfogande.

Herr talman! Jag vill betona att jag inte vill komma den förkortade läkarutbildningen av sjuksköterskor till livs. Jag har ett stort förtroende för våra sjuksköterskor och föreställer mig att de som ovanpå sin sjuksköterskeutbildning ger sig in på en lång läkarutbildning måste ha en mycket hög yrkesambition. Däremot tror jag att det är olyckligt att denna studerandegrupp för att vinna en förkortning av studietiden med en och halv termin hålls isolerad från övriga studenter, som är deras blivande arbetskamrater, även om detta till äventyrs skulle medföra en kvalitativt mer gynnad undervisningssituation på kunskapssidan.

Jag är övertygad om att det från allmänna synpunkter vore lyckligare, om man fördelade dessa 30 sjuksköterskor på grupper om 7–8 på var och en av de redan existerande undervisningskliniker för medicin och kirurgi, även om detta skulle medföra en förlängning av studietiden med två och halv månad.

När det gäller de mindre kurserna kan man förmodligen göra mindre destruktiva ingrepp genom extrakurser på vissa kliniker inom eller utom det nuvarande undervisningssystemet. Jag skulle vilja uppmana utbildningsministern att överväga något sådant arrangemang, innan det definitivt blir förent.

Utbildningsministern JAN-ERIK WIKSTRÖM:

Herr talman! Gunnar Biörck och jag är alltså överens om att det här är en värdefull utbildning. De rapporter som jag har fått tyder på att de sjuksköterskor som har påbörjat den avkortade läkarutbildningen har bra bakgrund och en stark motivation. Studierna har också hittills genomförts på ett lyckosamt sätt. Det kan naturligtvis uppstå problem vid uppläggningsen av utbildningen, men jag kan inte i detalj gå in på detta. Det är ju ett ansvar som Karolinska institutet har. Där har ju också Gunnar Biörck möjlighet att göra sina synpunkter gällande med annan kapacitet. Jag har sagt att jag inte ser någon anledning att nu vidta några åtgärder. Skulle det visa sig att det uppstår

något problem som kräver beslut av regeringen, är jag självfallet beredd att positivt pröva saken.

GUNNAR BIÖRCK i Värmdö (m):

Herr talman! Jag konstaterar än en gång med glädje att utbildningsministern är en resonabel person och att hans och mina synpunkter har en tendens att nalkas varandra varje gång vi möts här i kammaren.

Överläggningen var härmed slutad.

Nr 145

Tisdagen den
15 maj 1979

---

*Om förmedlings-
verksamheten för
kulturarbetare*

§ 4 Om förmedlingsverksamheten för kulturarbetare

Arbetsmarknadsministern ROLF WIRTÉN erhöll ordet för att i ett sammanhang besvara följande frågor, nämligen

1978/79:519, anmäld den 2 maj, av *Stina Eliasson* (c),

1978/79:528, anmäld den 8 maj, av *Margaretha af Ugglas* (m),

1978/79:546, anmäld den 10 maj, av *Eva Hjelmström* (vpk),

och anförde:

Herr talman! Stina Eliasson har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att tillmötesgå musikers och andra kulturarbetares önskemål om och behov av en praktiskt fungerande förmedlingsverksamhet.

Margaretha af Ugglas har frågat mig om jag är beredd att förelägga riksdagen förslag, som gör det möjligt för nuvarande förmedlingsverksamhet på artistområdet att få fortsätta.

Eva Hjelmström har frågat mig vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att garantera kulturarbetarna en icke-kommersiell seriöst arbetande förmedlingsverksamhet.

Jag besvarar frågorna i ett sammanhang.

Arbetsförmedlingslagen bygger på tanken att det i första hand är samhällets uppgift att handha förmedling av arbete och att arbetsförmedling inte skall bedrivas i vinstsyfte. De principer som ligger till grund för lagen har vi accepterat genom att ratificera en ILO-konvention, och denna principiella inställning tror jag inte ifrågasätts av någon.

Frågan om förmedling av arbete för dem som arbetar inom kulturområdet har utretts vid flera tillfällen. I propositionen 1975/76:84 anförde dåvarande arbetsmarknadsministern efter samråd med utbildningsministern att en sammanhållen offentlig och avgiftsfri arbetsförmedling för arbetsmarknaden i dess helhet bäst tjänade även kulturarbetarnas intressen. Ett viktigt skäl för detta var att kulturarbetarna i samma utsträckning som andra arbetssökande borde kunna få det stöd som de många arbetsmarknadspolitiska hjälpmedlen utgjorde. Viss enskild arbetsförmedling utan vinstsyfte skulle emellertid få förekomma, om AMS lämnade sitt medgivande. Dessa riktlinjer antogs av riksdagen under våren 1976.

*Om förmedlings-
verksamheten för
kulturarbetare*

Riksdagen beslutade samtidigt att AMS skulle få en särskild kulturarbetsdelegation. Den har till uppgift att bevaka att förmedlingsverksamheten bedrivs och utvecklas på ett sätt som svarar mot kulturpolitikens och kulturarbetarnas behov. AMS har därefter inrättat särskilda kulturarbetarsektioner vid ett antal förmedlingskontor. Kulturarbetarna får också del av den allmänna upprustning av arbetsförmedlingen som har skett under senare år.

Den 23 april 1979 gjorde AMS – på tillrådan av kulturarbetsdelegationen – vissa uttalanden rörande gränsdragningen mot olaga arbetsförmedling på kulturarbetarområdet, vilka var föranledda av att det i förmedlingsarbetet ofta kommer upp frågor om de s. k. produktionsbolagens verksamhet innebär olaga arbetsförmedling. AMS uttalade där att avtal om anställning normalt skall slutas av den arbetssökande själv och inte genom ombud.

Ett antal kulturarbetare har därefter vänt sig till AMS och till regeringen för att diskutera frågan. Det har bl. a. gjorts gällande att de undantagsmöjligheter som finns med i AMS-anvisningarna är alltför snävt formulerade. Många har även ifrågasatt, om det finns stöd i lagen för att t. ex. förbjuda familjemedlemmar eller sekreterare att ta emot engagemangserbjudanden.

AMS beslut har numera också anmälts för justitieombudsmannen, och ett av produktionsbolagen har anmälts av AMS till åtal. Åtalsfrågan har dock ännu inte prövats.

Enligt vad jag har erfarit avser AMS att ta upp överläggningar med bl. a. produktionsbolagen och organisationsförmedlingarna för att undersöka i vad mån det kan behöva göras tillägg till de uttalanden som styrelsen har gjort. Även jag själv har fortlöpande kontakter med berörda parter. Jag vill nu avvakta dessa överläggningar för att se om frågan kan få en för alla tillfredsställande lösning. Leder allt detta inte till resultat, får jag överväga en översyn av lagstiftningen. Även om principerna kring arbetsförmedlingslagen har en bred förankring i samhället, är det inte tillfredsställande att lagen saknar klara besked i praktiskt viktiga tillämpningsfrågor.

STINA ELIASSON (c):

Herr talman! Jag ber att få tacka för svaret på min fråga.

Grundprincipen att man inte skall behöva betala för att få jobb är naturligtvis sund och riktig. Och det är naturligtvis också korrekt att lagar skall följas.

Men för kulturarbetarna – musiker och andra artister – är det väldigt specifika förhållanden som råder. Inte kan man jämföra artisten med en vanlig jobbare när det gäller förmedling! Ett sjukvårdsbiträde flyttar t. ex. inte för varje dag eller flera gånger om dagen – som en artist. Artister är i ständigt behov av förmedlingsservice, och de privata produktionsbolagen ger artisterna precis den service de är i behov av – bolaget och artisten är ett.

Lagen är till för att följas – ja, men hur är det då med tillämpningen av lagen? Ofta verkar det som om lagtolkarna – i det här fallet AMS – arbetar efter principen att människan är till för lagen eller i varje fall att lagen är till för lagtolkarna och inte efter principen att lagen är till för människorna.

De anvisningar som AMS kom med den 23 april i år och den tillämpning av arbetsförmedlingslagen som avspeglas där ger knappast flera jobb för artister – möjligen fler jobb för byråkrater. Men det är ju inte för att höra och se byråkrater som folk köper biljetter.

Det som står i sista delen av svaret om de kontakter som nu skall tas tycker jag är positivt. Men man undrar: När kommer det att hända någonting? Det måste ju bli resultat väldigt snart.

Förresten är AMS tillämpning av lagen genom de här anvisningarna inte vattentät. Först talar man om att produktionsbolagen som arbetar som ombud för artisterna är olagliga. Men sedan säger man i nästa mening att eftersom det är så särskilda förhållanden på kulturarbetarområdet är det praktiskt att tillåta förmedling av orkester eller grupp genom en medlem i gruppen, som får vara ombud för hela gruppen. Men tänk om kompisarna i gruppen ger sin ombudskompis en slant för det! Det blir ju ungefär samma sak.

Det har blivit ett elände inför sommarsäsongen efter de anvisningar som kommit. På många ställen har man inte hunnit underteckna kontrakt. Och det som hänt har fått en mängd negativa konsekvenser och ställt till med en massa oro, besvär och ilska – ingen har kunnat undgå att märka det. Det har kommit folk att förlora jobb och staten att förlora skatteinkomster. Och människors förtroende för statliga myndigheter och politiker har inte precis stärkts genom AMS anvisningar för kulturarbetarna.

Den här frågan måste naturligtvis gå att lösa med litet god vilja – ungefär som man gjort i Finland.

Mån fråga är alltså: Överläggningarna kommer väl snart? Och resultaten kommer väl också snart? Och kan man inte i en första omgång gå ut och säga: O. K., nu låter vi det vara så praktiskt som det är i dag och sedan funderar vi på hur vi skall ha det i fortsättningen.

MARGARETHA AF UGGLAS (m):

Herr talman! 1976 var det Astrid Lindgren som med förödande kraft blottlade vårt skattesystems orimlighet. De 100-procentiga marginalsatser som ofta drabbar fria yrkesutövare kom efter Astrid Lindgrens ingripande snart att benämnas Pomperipossaeffekten. I dag är det inte en utan hundratalet svenska artister som protesterar mot en kvävande byråkrati. Kulturarbetsförmedlingen är i grunden väsensskild från den vanliga arbetsförmedlingen. Den handlar om marknadsföring av artister, ej enbart om arbetsförmedling, och den handlar om många och tillfälliga jobb. Artisterna vill ha förmedlare som samtidigt sköter reklam, turnéuppläggning, hotellbokningar osv. Låt oss gärna erkänna, att Povel Ramels arbetssituation är i grunden annorlunda än de flesta vanliga knegares!

Den situation vi nu har fått beträffande kulturarbetsförmedlingen är ett uttryck för myndigheternas lust att reglera allting. Den är ett uttryck för den heliga tesen att man ej får ha arbetsförmedling i vinstsyfte. Den praktiska verkligheten bryr man sig inte om. Det är uppenbart att den ordning som nu är på väg att införas är befängd såväl ur artisternas som ur arbetsförmedling-

ens synpunkt. Den offentliga arbetsförmedlingen har redan i dag svårt att fylla sin uppgift gentemot vanliga arbetssökande på ett tillfredsställande sätt. De arbetslösa ungdomarna t. ex. måste ha mycket mer av individuell service. Det måste närmast vara en lättnad för arbetsförmedlingen att slippa sköta den arbetskrävande artistförmedlingen.

Arbetsmarknadsministerns svar är mot den här bakgrunden inte särskilt tillfredsställande. Statsrådet redogör för kända förhållanden men visar föga förståelse för kulturarbetarnas protester. Är inte detta ett område, där prestigen hos beslutsfattarna måste få vika inför den praktiska verklighetens krav?

JÖRN SVENSSON (vpk):

Herr talman! Jag tackar å Eva Hjelmströms vägnar för svaret.

Artistförmedling har delvis varit något av en djungel, där i många fall också djungelns lagar gällt – detta till förfång för de arbetande konstnärerna men till fördel för en rad fördomsfria och hänsynslösa kommersiella intressen. Dessa intressen har inte bara gjort sig profit på artisterna. De har också verksamt befordrat en ytlig, kommersiell och smakförskämmande form av produktion, som ofta grovt missbrukat artistiska talanger.

Därför är det helt riktigt enligt vpk:s mening, att AMS söker röja upp i förmedlarträsket. Att politiska högerkretsar ställer upp till försvar för kulturlivets kommersialisering och för profitmakeriets frihet är precis vad man kunde vänta. Men kulturens frihet är och kan aldrig vara detsamma som de kommersiella vinsthajarnas frihet. Och en arbetande artists frihet får aldrig förväxlas med arbetsgivarnas frihet att bedriva arbetsförmedling och pressa ut privata avgifter eller reducerade gager.

Förmedlingsverksamhet är således inte något som skall bedrivas av vem som helst, lika litet som skolpolitik och kulturpolitik i allmänhet.

Så långt har AMS rätt i denna fråga. Men sedan gör AMS en del märkliga avvikelser från sina egna principer, och det är det betänkliga.

AMS ger t. ex., om jag är riktigt underrättad, koncession åt Musiketablissemmentens förening, som är en ren arbetsgivarorganisation, att bedriva förmedlingsverksamhet. Man ger också koncession åt folkparkernas artistbyrå, som likaledes i detta fall representerar arbetsgivarsidan.

Slutligen kan man nämna ett sådant företag som Nya konsertbyrån i Göteborg, som enligt min mening betingar sig helt oskäligen royalties av arvodena till de utländska musiker som de förmedlar jobb åt. Man frågar sig: När AMS visar dessa exempel på avvikelser från sin huvudprincip – hur kan man då samtidigt vägra eller ifrågasätta att t. ex. Yrkestrubadurernas förening eller Musikerförbundet skulle få förmedla engagemang? Det stämmer inte alls. Den fråga jag ställer i konsekvens med Rolf Wirténs svar är denna:

Kommer statsrådet i de underhandlingar som nu skall föras att understödja artistförbundens egna kooperativa förmedlingars rätt att i framtiden verka för sina medlemmar också på förmedlingsområdet?

Arbetsmarknadsministern ROLF WIRTÉN:

Herr talman! Jag håller helt med om att det råder speciella förhållanden inom den här sektorn av arbetsmarknaden. Det framgår också med all tydlighet av exempelvis riksdagsbehandlingen 1976. Hela det betänkande som då behandlades pekar på de speciella problem som finns inom kultursektorn. Det är därför också naturligt att jag, när jag har närmat mig detta problem, har försökt att se de här svårigheterna i ansiktet och finna positiva lösningar på dem.

Till Margaretha af Ugglas vill jag säga att när hon påstår att jag skulle visa föga förståelse för artisternas problem, så är det helt emot mina egna intentioner. Jag har tvärtom försökt att just se det här ur artisternas synvinkel. I den diskussion som jag har fört både med AMS och med berörda parter i denna fråga har det varit mitt huvudmål att finna konstruktiva lösningar inom det nuvarande regelsystemet, för det är vad riksdagen har fastlagt och det är vad vi måste utgå ifrån när vi ser på dagens situation.

Jag har också sagt i svaret, och det står jag fast vid, att om det här inte visar sig vara möjligt att komma till rätta med inom det nuvarande regelsystemet, är jag beredd att igångsätta en översyn av lagen, som är från 1935 och som det av olika anledningar i och för sig kan vara skäl att se på och fundera över. Det är också andra delar i det här lagkomplexet som är behäftade med en del svårigheter.

Får jag också till Stina Eliasson säga att de här kontakterna – det har framgått av vad jag redan sagt i den här repliken – pågår för fullt. Jag har alltjämt förhoppningar om att man nu inom AMS skall kunna komma till rätta med de här svårigheterna som har uppstått. Det är AMS som har att tolka lagen och att se till att arbetsförmedlingslagen efterlevs. Det är AMS som skall övervaka det här problemkomplexet. Det är AMS som har denna uppgift i första hand.

Till Jörn Svensson vill jag säga att i den mån Yrkestrubadurernas förening bedöms vara ett organ som skall kunna jämföras med Musikerförbundet, Folkparkernas artistförmedling osv., kan jag inte se något hinder för att det prövas och att det i så fall blir ett för dem positivt beslut. Men det är inte min sak att pröva det, utan det är i enlighet med lagen AMS som har att göra den prövningen och bedömningen.

MARGARETHA AF UGGLAS (m):

Herr talman! Arbetsmarknadsministern säger nu att han har förståelse för artisternas situation, och det tycker jag är löftesrikt. Jag har naturligtvis ingenting emot att man i första hand försöker lösa frågan inom nuvarande regelsystems ram. Går det är det naturligtvis bra. Men det viktiga är att det måste finnas en beredskap och en villighet att, om man inte lyckas den vägen, förelägga riksdagen förslag om en förändring i nuvarande lagstiftning. Det är ju det viktiga att man har den villigheten, om man inte lyckas.

Tisdagen den
15 maj 1979

*Om förmedlings-
verksamheten för
kulturarbetare*

JÖRN SVENSSON (vpk):

Herr talman! Från vårt partis sida har vi ingenting att invända mot att det är AMS som har den formella kompetensen att tolka lagen, men min följdfråga var föranledd av det förhållandet att arbetsmarknadsministern själv har kontakter i det här sammanhanget. Jag förutsätter att vad ministern säger i dessa mer eller mindre informella samtal inte blir utan verkan på AMS sätt att uppfatta praxis. Kärnproblemet är, som jag ser det, följande: AMS må ha både kompetensen och rätten att tolka lagen, men lagtolkningen skall ju även vara konsekvent, och den skall också ha – förutsätter jag – en viss kulturpolitisk inriktning och icke bara en arbetsmarknadspolitisk.

Jag har särskilt fäst mig vid en passus i ministrernas svar på frågeställarnas frågor, nämligen där han menar att man skall försöka få en, som han säger, "för alla tillfredsställande lösning". Det menar jag är att gå ifrån det ansvar en minister och en regering måste ha, eftersom en för alla tillfredsställande lösning i det här sammanhanget är omöjlig att ernå. Här finns sådana intressen som AMS enligt vår mening med rätta måste motverka, nämligen profitmakeriet och försöken att utnyttja konstnärer och artister i fördomsfri privat förmedlingsverksamhet. Dessa intressen bör bekämpas – man kan ju aldrig ha den målsättningen att man skall kunna få någon lösning som är tillfredsställande för dem – men däremot kan man mycket väl få en tillfredsställande lösning för intressen som finns vid sidan om AMS och som har en icke-kommersiell karaktär, nämligen artisternas egna organisationer. – Det var detta min fråga syftade till. Där tror jag mig också ha fått ett klart svar: att ministern avser att understödja deras möjligheter att vid sidan av AMS bedriva en förmedlingsverksamhet i skäligen former för sina medlemmar.

STINA ELIASSON (c):

Herr talman! Arbetsmarknadsministern hänvisar till att kontakterna pågår, men min fråga gällde också detta:

För arrangörer, artister och publik är det just i dag viktigt att få ett statsråds ord på att man kan låta det vara som det är därför att det är praktiskt och har visat sig vara bra och att de därför inte behöver oro sig inför sommaren.

Byråkrati i onödan tycker de flesta inte om. Här är det nu ett utmärkt tillfälle för regeringen att visa att man är emot onödigt krångel. Därför frågar jag på nytt: Finns det verkligen inte i dag någon möjlighet att säga att det inte är anledning till oro inom en i varje fall ganska överblickbar tid framöver för de artister, programbolag, arrangörer och den publik som det gäller?

Arbetsmarknadsministern ROLF WIRTÉN:

Herr talman! Det finns en arbetsfördelning i vårt konstitutionella system som vi alla måste respektera. Uttolkningen av lagen har AMS att göra. Jag kan naturligtvis föra samtal med olika berörda parter för att delge dem min syn på saken, och vi kan tillsammans försöka finna konstruktiva lösningar. Det är detta som också skall ske vid de samtal som pågår. Jag vet att viljan finns hos flera parter.

Jag vill till Margaretha af Ugglas säga att det hon efterlyste är exakt det som

framgår av mitt svar, nämligen att vi, om det inte går att komma fram den här vägen, måste förändra lagen. Att jag då har den beredskapen att jag kan förelägga riksdagen ett sådant förslag framgår av svaret till frågeställarna.

Nr 145

Tisdagen den
15 maj 1979

JÖRN SVENSSON (vpk):

Herr talman! Jag tolkade i ministerns förra inlägg hans ståndpunktstaggande så, att han är beredd att medverka till att artistförbunden får bedriva förmedlingsverksamhet. Jag behöver alltså inte ta upp någon diskussion med honom på den punkten.

Men jag vill gärna passa på tillfället att anmärka att detta ju inte bara är en fråga för arbetsmarknadsministern och att det inte heller bara är en fråga om en formell lagtolkning, utan att det delvis också är en fråga om kulturpolitik; man får synnerligen olika utslag beroende på vilka intressen man släpper fram i verksamheten. Om man ger förmedlingsverksamheten en fullständig formell frihet får man en övertonvikt av de kommersiella smakförskämmande inslagen, medan man däremot, om man intar en restriktiv hållning – något som AMS strävar till och vilket i varje fall i princip är riktigt – då också har möjlighet att bedriva en kvalitetshöjande verksamhet rent kulturpolitiskt.

Det är i den andan som jag menar att det är viktigt att artistförbunden får vara med i förmedlingsverksamheten, eftersom de arbetar för en sådan kvalitetshöjning.

STINA ELIASSON (c):

Herr talman! Jag upplever det ofta själv så att riksdagen beslutar en sak och att sedan något statligt verk får i uppdrag att närmare utforma tillämpningsföreskrifter. Då tror man som beslutsfattare att det blir klart formulerade, enkla regler på ungefär en halv sida. Men oftast är det minst en tätskriven A4-sida och väldigt krångligt formulerat.

När det gäller den fråga som vi diskuterar i dag har jag ett intryck av att statsrådet personligen är intresserad av att det blir en positiv lösning till allas bästa. Jag vill också understryka de små bolagens betydelse, som jag har erfarenhet av från mitt eget län – Jämtlands län.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 5 Föredrogs och hänvisades

Proposition

1978/79:217 till jordbruksutskottet

§ 6 Föredrogs och hänvisades

Motioner

1978/79:2691–2693 till finansutskottet

1978/79:2694 till civilutskottet

1978/79:2695 yrkandet 1 till civilutskottet

yrkandet 2 till skatteutskottet

1978/79:2696 till civilutskottet

*Om förmedlings-
verksamheten för
kulturarbetare*

1978/79:2697 såvitt avsåg propositionens hemställan i punkterna 1 och 2 till civilutskottet
propositionens hemställan i övrigt till skatteutskottet

§ 7 Föredrogs men bordlades åter
Skatteutskottets betänkande 1978/79:55
Socialförsäkringsutskottets betänkande 1978/79:22

§ 8 Föredrogs och bifölls
Interpellationsframställning 1978/79:184

§ 9 Talmannen meddelade att på föredragningslistan för morgondagens sammanträde skulle skatteutskottets betänkande nr 55, finansutskottets betänkande nr 35 och kulturutskottets betänkande nr 30 i nu angiven ordning uppföras främst bland två gånger bordlagda ärenden.

§ 10 Anmälades och bordlades
Socialutskottets betänkande
1978/79:41 med anledning av propositionen 1978/79:108 om organisationen av verksamheten med internationella adoptioner m. m. jämte motioner

Trafikutskottets betänkanden
1978/79:21 med anledning av propositionen 1978/79:100 såvitt avser anslaget till Transportstöd för Norrland m. m.
1978/79:23 med anledning av propositionen 1978/79:125 med förslag om tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 såvitt avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde jämte motioner
1978/79:24 med anledning av propositionen 1978/79:166 om godkännande av IMCO-konvention om upprättande av en internationell organisation för maritima telekommunikationer via satellit (INMARSAT) med därtill anslutande driftöverenskommelse, m. m.
1978/79:26 angående uppskov med behandlingen av vissa ärenden

Näringsutskottets betänkande
1978/79:37 med anledning av propositionen 1978/79:100 i vad avser bidrag till Interamerikanska utvecklingsbanken jämte motioner

Arbetsmarknadsutskottets betänkande
1978/79:37 med anledning av propositionen 1978/79:125 med förslag om tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1978/79 jämte motioner

§ 11 Meddelande om fråga

Meddelades att följande fråga framställdes

den 14 maj

1978/79:558 av *Ake Gillström* (s) till kommunikationsministern om översynen av SJ:s vagnpark:

SJ:s vagnpark är kontinuerligt föremål för översyn. F. n. står enligt uppgift 700 godsvagnar i kö för sådan service. Dessutom fanns föregående vecka 5 000–6 000 mer eller mindre skadade vagnar som var i behov av reparationer. Nuvarande personalstyrka i verkstäder och på reparationsplatser hinner inte med att få vagnar trafikdugliga. SJ:s mångåriga anställningsstopp har skapat kris. Många kunder får anordna sina transporter på annat sätt. Samtidigt finns i landet en besvärande arbetslöshet. Som exempel kan anges Gävle, där nu väntande vagnar upptar 3–4 km spår utan att behövlig personal anställs, trots att Gävleborgs län tillhör landets hårdast drabbade län när det gäller arbetslöshet.

Vilka åtgärder avser kommunikationsministern att vidta för att snabbt råda bot på det krisartade läget för SJ:s vagnpark?

§ 12 Kammaren åtskildes kl. 15.38

In fidem

BENGT TÖRNELL

/Solveig Gemert

Nr 145

Tisdagen den
15 maj 1979

---

*Meddelande om
fråga*